

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5644/2025
03.06.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца Националне корпорације за осигурање стамбених кредита са седиштем у Београду, коју заступа пуномоћник Иван Љубисављевић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., коју заступа привремени заступник Селимир Антонић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3291/24 од 18.12.2024. године, у седници одржаној 03.06.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3291/24 од 18.12.2024. године и пресуда Вишег суда у Београду П 2120/23 од 28.02.2024. године у ставовима другом и трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2120/23 од 28.02.2024. године, ставом првим изреке, констатовано је да је основни тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу исплати износ од 48.922,16 CHF са законском затезном каматом од 19.05.2016. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, повучен. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу исплати износ од 5.497.211,89 динара, са законском затезном каматом од 19.05.2016. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 64.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3291/24 од 18.12.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена и ББ су као корисници кредита са Банком, као даваоцем кредита, закључили уговор о стамбеном кредиту 25.06.2008. године, са анексом 1. од 09.10.2008. године, којим је банка ставила на располагање дугорочни кредит у износу од 111.911,21 CHF у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај, ради куповине непокретности. Банка је претходно дана 11.07.2007. године са тужиоцем закључила уговор о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, којим је успостављена сарадња поводом осигурања стамбених кредита и којим је у члану 7. став 4. предвиђено да је полиса осигурања документ којим се тужилац обавезује да у случају наступања осигураног случаја банци исплати укупну суму ненаплаћених анuitета до момента проглашења кредита доспелим у целости са припадајућом затезном каматом, редовне месечне анuitете од момента проглашења кредита доспелим до момента продаје имовине и наплате по основу других инструмената обезбеђења и суму која износи 75% нето оствареног губитка банке. У члану 12. уговора предвиђено је да уколико потраживање банке по основу ненаплаћене главнице и свих документованих трошкова превазилази наплаћену суму по основу реализације свих инструмената обезбеђења издвојену на посебан наменски рачун код банке, тужилац покрива 75% од оствареног нето губитка. Уговорне стране су закључиле и Анекс наведеног уговора 18.04.2011. године, којим је уговорено да је банка сагласна да тужилац има право на наплату преосталог дуга према дужнику у износу од 75% оствареног нето губитка у складу са одредбама Закона о хипотеци и Закона о облигационим односима, односно уговорена је суброгација потраживања. Полисом осигурања од 03.06.2009. године, осигурано је потраживање Банке по основу предметног уговора о кредиту на износ од 111.911,21 CHF са премијом осигурања у износу од 2.462,05 CHF, те је назначено да је осигурана сума регулисана у члану 7. и 11. уговора о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита закљученог између овде тужиоца и Банке као осигураника. По захтеву за исплату штете од 15.12.2015. године, утврђено је да је уговор о стамбеном кредиту од 25.06.2008. године, проглашен доспелим у целини дана 28.02.2010. године, с обзиром да тужена није уредно измиривала своје обавезе, те да је тужилац поступио по захтеву и извршио уплату у укупном износу од 48.922,16 CHF. Из налаза и мишљења вештака утврђено је да дуг корисника кредита по предметном уговору о кредиту на дан 28.02.2010. године износио укупно 118.967,32 CHF (доспела главница, обрачунате ненаплаћене редовне камате, обрачуната законска затезна камата, салдо кредита доспелог у целини са трошковима поступка принудне наплате). Нето губитак банке по уговору о стамбеном кредиту износи 65.665,89 CHF, а нето губитак банке у складу са уговором који је закључен са тужиоцем износи 25.115,59 CHF, а што представља разлику од 74.037,75 CHF по решењу о обустави и уплате тужиоца у износу од 48.922,16 CHF. У току ове парнице правноснажном делимичном пресудом због пропуштања П 3378/17 од 30.08.2017. године, обавезан је тужени ББ, да тужиоцу плати износ од 48.922 CHF са законском затезном каматом од 20.05.2016. године до исплате.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да у конкретном случају нису испуњени услови за уговорну нити за законску суброгацију на основу чланова 299. и 300. Закона о облигационим односима, јер прелаз повериочевих права на испуниоца у оба случаја подразумева да се ради о туђој обавези чијим испуњењем повериочева права прелазе на испуниоца, а у конкретном случају тужилац је испунио сопствену обавезу из уговора о осигурању. Поред тога, нема места ни примени члана 939. наведеног закона, с обзиром на одредбу члана 899. став 2. тог закона. По додатној аргументацији другостепеног суда, чињеница да је између тужиоца и Банке закључен Анекс уговора 18.04.2011. године, не омогућава суброгацију тужиоца као испуниоца, с обзиром да је уговор о кредиту отказан од стране Банке проглашењем доспелих свих обавеза 28.02.2010. године, а Анекс је закључен након што је наступио осигурани случај по издатој полиси, па се не може ретроактивно применити.

По становишту Врховног суда основано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права због чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Према одредби члана 299. Закона о облигационим односима (ЗОО), у случају испуњења туђе обавезе сваки испунилац може уговорити са повериоцем пре испуњења или приликом испуњења да испуњено потраживање пређе на њега са свима или са само неким споредним правима. Повериочева права могу прећи на испуниоца и на основу уговора између дужника и испуниоца закљученог пре испуњења. У овим случајевима суброгација испуниоца у права повериоца настаје у часу испуњења. Наведеном одредбом уређена је уговорна суброгација, па су тужилац и Банка, као давалац кредита Анексом уговора о регулисању међусобних односа у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита, уговорили право тужиоца да наплати преостали дуг према дужнику – кориснику кредита у висини од 75% оствареног нето губитка банке (ненаплаћено потраживање коришћењем уговорених средстава обезбеђења). Зато је погрешно становиште нижестепених судова да се у конкретном случају не може применити одредба члана 299. ЗОО која регулише испуњење са преласком права на испуниоца (суброгација). Поред тога погрешно је становиште другостепеног суда да се Анекс уговора који је закључен између тужиоца и Банке не може применити у конкретном случају. С обзиром да се суброгација може уговорити и пре испуњења и приликом испуњења, а да у сваком случају суброгација испуниоца у права повериоца настаје у часу испуњења, остале су непотпуно утврђене чињенице о времену испуњења обавезе од стране тужиоца, као испуниоца. Поред тога изостала је и оцена налаза и мишљења вештака са писменим изјашњењем о примедбама, у погледу висине дуга и с тим у вези колико износи осигурана сума регулисана у Уговору о регулисању међусобних обавеза у пословима осигурања потраживања по основу стамбених кредита и Анексу уговора, који је закључен између тужиоца и Банке, као осигураника. Тужбом у овој парници, као тужени су означени АА и ББ, као солидарни дужници. У односу на туженог ББ, у току ове парнице, донета је правноснажна делимична пресуда због пропуштања (П 3378/17 од 30.08.2017. године), којом је обавезан да тужиоцу плати износ од 48.922 CHF са законском затезном каматом од 20.05.2016. године до исплате. Уколико је делимичном пресудом један од солидарних дужника правоснажно обавезан на плаћање, у изреци пресуде која се односи на другог туженог (тужена АА), мора се при обавезивању назначити његова солидарност по

делимичној пресуди, јер се на тај начин спречава стицање више извршних исправа по којима би се тужилац могао вишеструко наплатити по истом основу. Имајући у виду наведено, нижестепене пресуде су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, као и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног успеха странака у овој парници.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић